

CAELESTIA-RAPPORT Nr. 2

© 1996, CAELESTIA, ANTWERPEN

BORNEM - winter 1991

ONAFH. GET.

RADAR

SPOOR

ARTIFACT

FYSIO

FOTO

VIDEO

AUDIO

50 M

CAELESTIA-Rapport Nr. 2

Waarnemingscoördinaten :

Plaats : Bornem (Prov. Antwerpen) - 51°06'NB, 4°14'OL
Datum : winter 1991, vermoedelijk januari of februari
Tijdstip : omstreeks 21u20 MET

Bijzonderste kenmerken : laag en ongewoon manoeuvrerend driehoek-
vormig voorwerp

Ooggetuige : Dhr. L.J. (°08/01/1941)

Onderzoek : Jan VAN EETVELT

1. INLEIDING

Op vrijdag 14 april 1995 belde een kennis me op met het nieuws dat een zekere L.J.¹ enkele jaren geleden een "UFO" zou hebben waargenomen. Een collega van de man die me belde was erbij geweest toen Dhr. J. zijn ervaring vertelde tijdens een avondles op het Koninklijk Technisch Atheneum te Sint-Niklaas². Na enkele telefoontjes naar het atheneum kwam ik bij L.J. terecht. Ik vroeg hem even kort te vertellen wat hij had gezien. Nadat Dhr. J. zijn verhaal met enige opwinding en verwondering had verteld, polste ik of het mogelijk was om een afspraak te maken. Maandag-avond 6 november 1995 belde ik de getuige op voor een ontmoeting bij hem thuis in Bornem.

2. OMSTANDIGHEDEN VAN HET ONDERZOEK

Het interview vond plaats op 8 november 1995, omstreeks 20u30, in het salon van Dhr. J.

De getuige werd eerst gevraagd om de gebeurtenissen zo gedetailleerd mogelijk te beschrijven. Nadien werden nog aanvullende vragen gesteld die betrekking hadden op specifiek deze waarneming. Om te voorkomen dat toch nog elementen over het hoofd gezien werden, werd tenslotte beroep gedaan op de vragenlijst van de vroegere Studiegroep voor Vreemde Luchtverschijnselen (nu Caelestia). Het ongeveer 50 minuten durende interview is op geluidscassette vastgelegd.

Na afloop van het interview, en nadat Dhr. J. het door hem waargenomen voorwerp had geschetst, werden tekeningen en foto's getoond van voorwerpen die andere getuigen in dezelfde periode boven België hadden signaleerd.

Vooraleer het bezoek werd afgesloten werd nog wat nagepraat over het UFO-fenomeen. Bij het afscheid werden twee boeken achtergelaten (*Vague d'OVNI sur la Belgique* en *De grens van de werkelijkheid*)^{4,5}. De getuige had namelijk te kennen gegeven dat hij meer wou te weten komen over het onderwerp.

Op vrijdag 22 maart 1996, omstreeks 20u30, werden nog enkele bijkomende vragen gesteld en werd een bezoek gebracht aan de plaats waar de getuige het onbekende voorwerp had gezien. Dhr. J. werd gevraagd om zijn waarneming een derde keer te beschrijven. Dit derde relaas werd eveneens op geluidscassette vastgelegd. Duur van de opname: circa 25 minuten.

3. DE GETUIGE

L.J. is van Belgische nationaliteit en werd geboren op 8 januari 1941. Hij is sinds 1963 gehuwd met Mevr. D.V.G. en woont in Bornem. Dhr. J. heeft een hoger secundair diploma van technisch leraar en geeft sinds 1967 les in bouwkunde aan het KTA in Sint-Niklaas. Hij heeft geen uitgesproken hobby's maar houdt van voetbal, reizen en alles wat met bouwen te maken heeft. De getuige zegt dat hij nooit enige UFO-literatuur heeft gelezen en ook nooit documentaires over dit onderwerp heeft gezien. Op de vraag hoe hij vóór zijn waarneming over het fenomeen dacht, antwoordde hij dat hij ermee moest lachen, dat zulks niet mogelijk was en dat de mensen die dit zagen waarschijnlijk wat te veel fantasie hadden.

Dhr. J. heeft nooit een bril moeten dragen om slecht zich te compenseren, alleen de laatste jaren draagt hij af en toe een bril om te lezen of om iets op zeer korte afstand scherp te zien. Hij zegt geen last te hebben met kleurherkenning, maar dit werd niet getest. Testen m.b.t. dieptezicht werden evenmin uitgevoerd.

De getuige zegt dat hij buiten zijn waarneming nooit iets heeft meegemaakt dat hij als zeer vreemd of paranormaal kan bestempelen.

De getuige liet een zeer zachte, stabiele en nuchtere indruk na. Hij kwam niet over als iemand die zou overdrijven of zijn eigen fantasie voor werkelijkheid zou nemen. Tijdens het onderzoek werkte hij enthousiast mee en had er niets op tegen om zijn verhaal meerdere malen te vertellen.

4. DE PLAATS

De plaats van de waarneming situeert zich te Bornem, een landelijke gemeente in de provincie Antwerpen op 8 km ten zuidoosten van Sint-Niklaas en 15 km ten zuidwesten van Antwerpen Stad. Bornem telde ten tijde van de waarneming (1991) circa 19.000 inwoners. De noordelijke gehuchten Buitenland, Graafschap en Rijkenhoek worden doorkruist door de Oude Schelde, een zijarm van de Schelde. De waarneming gebeurde vanop de Temsesteenweg. Parallel met die weg loopt de spoorweg Leuven Sint-Niklaas.

De geografische coördinaten voor de waarnemingssite zijn: 51°06' NB en 4°14' OL.

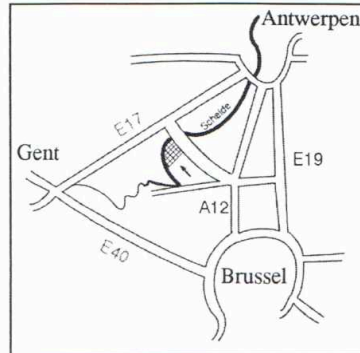

Fig. 1: Situering van het gebied in de driehoek Antwerpen-Brussel-Gent

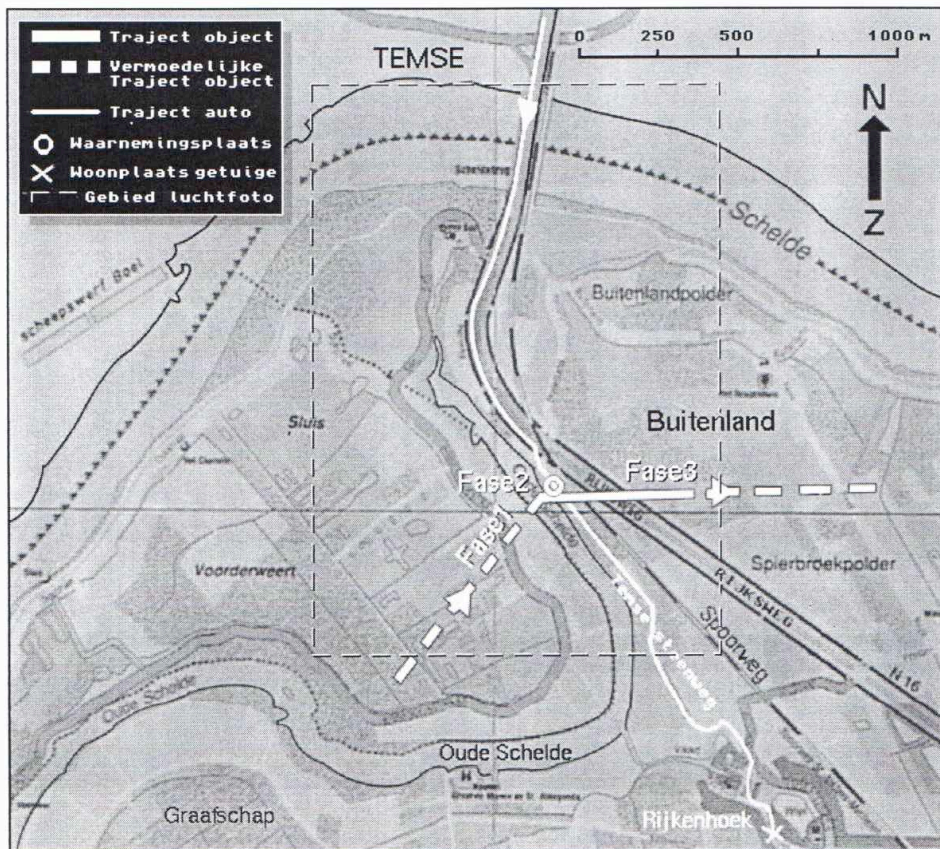

Fig. 2: Detailkaart met het verloop van de waarneming.

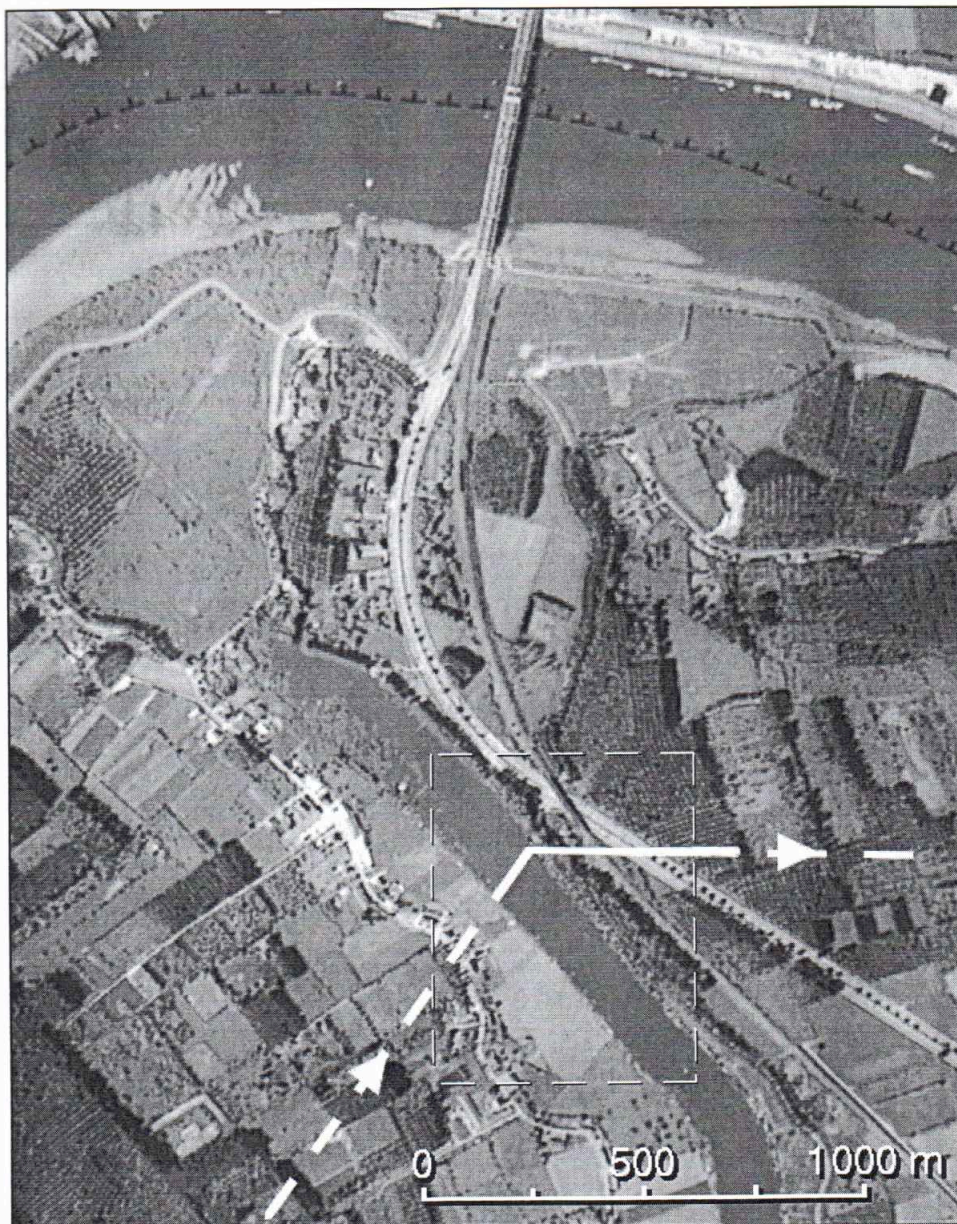
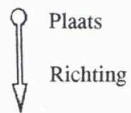
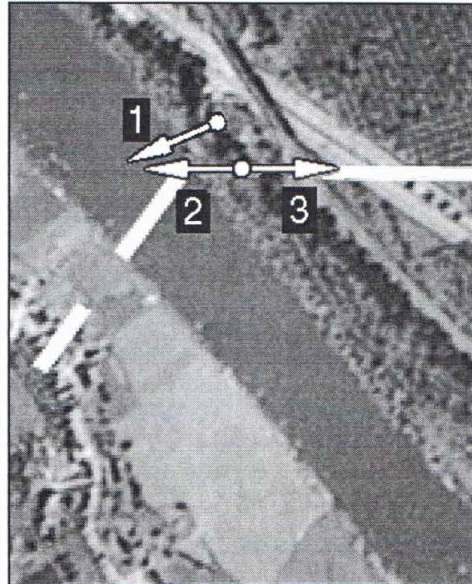
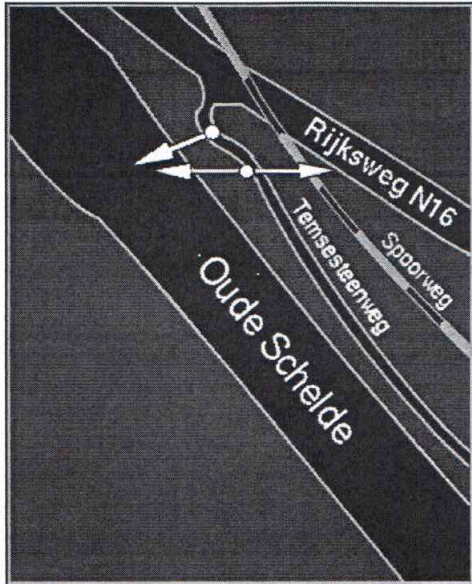

Fig. 3: Luchtfoto van de waarnemingsplaats en omgeving.

- 1 - Plaats en richting voor Fig. 7
- 2 - Plaats en richting voor Fig. 9
- 3 - Plaats en richting voor Fig. 10

Fig. 4: Plaats en richting voor Fig. 7, 9 en 10 (zie verder)

5. DE FEITEN VOLGENS DE GETUIGE

5.1. Inleiding

De feiten zijn opgedeeld in fases volgens de beweging van het verschijnsel.

Alle foto's die tijdens het plaatsbezoek werden gemaakt zijn genomen bij daglicht om te voorkomen dat details uit de omgeving moeilijk zichtbaar zouden zijn.

Het onbekende voorwerp⁵ wordt op de simulatiefoto's afgebeeld als een platte driehoek met recht-opstaande randen. Men dient er evenwel rekening mee te houden dat uit de beschrijvingen die de getuige gaf, niet met zekerheid kon opgemaakt worden welk aspect het verschijnsel precies had.

5.2. De feiten

Omstreeks 21u20 reed de getuige met zijn wagen, een Toyota Camry diesel, op de Rijksweg richting Bornem komende van de avondschool in Sint-Niklaas. Ter hoogte van de Oude Schelde sloeg hij rechtsaf om de Temsesteenweg te nemen.

Fig. 5: De Temsesteenweg onmiddellijk na het verlaten van de Rijksweg.

Fase 1.1: Na een vijftigtal meter, ter hoogte van het verkeersbord voor fietsers, zag Dhr. J. vanuit richting 't Graafschap een groot en hel lichtuitstralend voorwerp met een lichtjes dalende beweging in zijn richting komen. Het verschijnsel werd door hem beschreven als een driehoekvormig voorwerp en was zodanig georiënteerd dat één van de punten naar voor was gericht (zie Fig. 7).

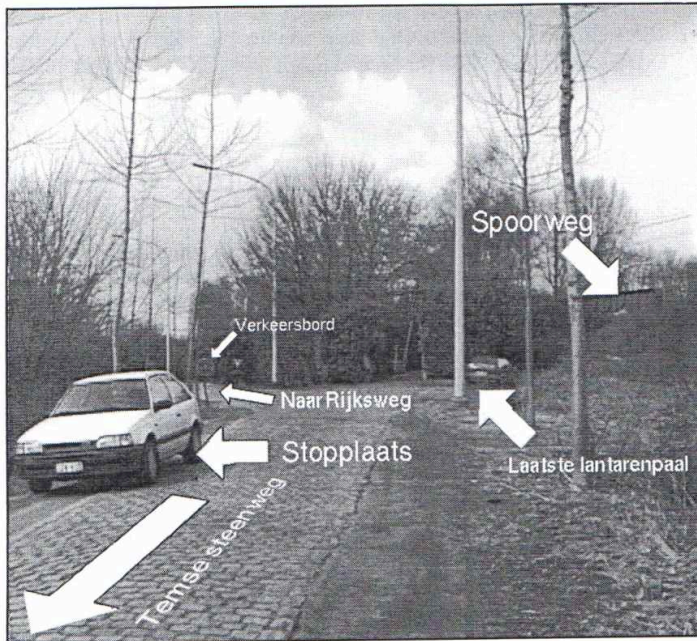

Fig. 6: Een algemeen zicht op de waarschingsplaats

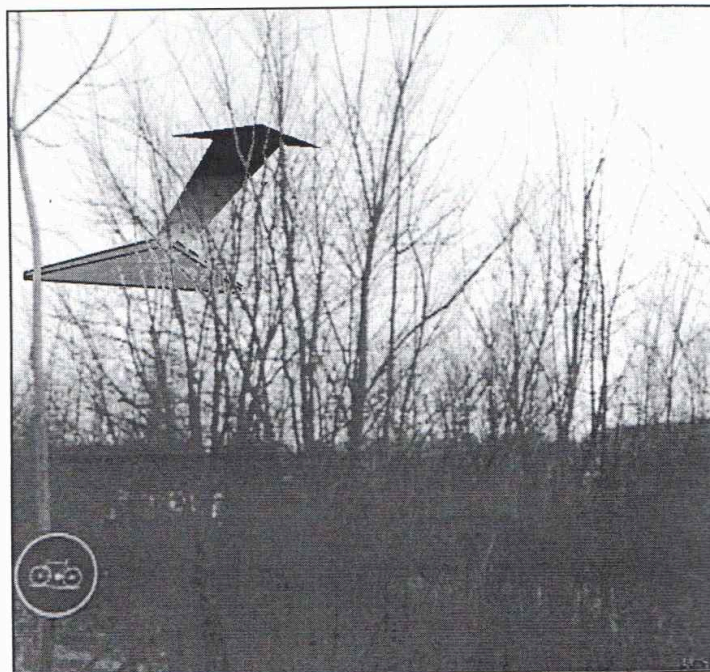

Fig 7: Fase 1 - Een lichtgevende driehoek begeeft zich in de richting van Dhr. J.

Fase 1.2: De getuige stopte de wagen een 15-tal meter na het verkeersbord, liet de motor draaien met de autolichten aan, stapte links uit en ging rechts van de wagen staan om het voorwerp beter te kunnen aanschouwen. Het was toen bijna genaderd tot op de plaats waar hij zich bevond. Dhr. J. had echter gedacht dat het voorwerp intussen al zou zijn overgevlogen.

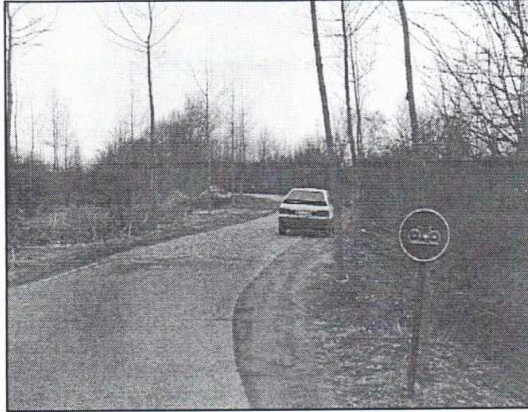

Fig. 8: De plaats voorbij het verkeersbord waar de wagen werd stopgezet.

Fase 2: Vervolgens bleef het verschijnsel op ongeveer 50 meter hoogte stil hangen boven de oostelijke oever van de Oude Schelde, aan de kant waar ook de getuige stond. Het voorwerp werd op dat ogenblik onder een hoek van 70° waargenomen en werd beschreven als een "gelijkzijdige", "volledig verlichte, driehoekige plaat". Aanvankelijk schatte de getuige de reële grootte op circa "150m²", later werd dat "50 tot 100 m". Volgens Dhr. J. was het in ieder geval "enorm groot".

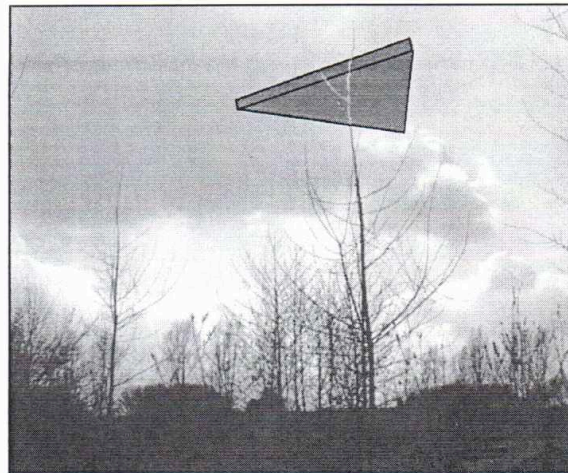

Fig. 9: Fase 2 - Het voorwerp komt tot stilstand boven de Oude Schelde. Om praktische redenen werd het verschijnsel op deze montage veel lager ingetekend dan in werkelijkheid het geval was.

Door de sterke verlichting konden geen details aan de onderkant worden waargenomen waardoor het ook niet mogelijk was een indruk te krijgen van het materiaal waaruit het object was vervaardigd. Het uitgestraalde licht flikkerde niet en was nagenoeg wit van kleur. De getuige kreeg niet de indruk dat de lichtbron onderaan het voorwerp als een schijnwerper in zijn richting licht afwierp. Het leek eerder alsof het voorwerp door een externe lichtbron beschenen werd of van binnenuit licht uitstraalde zoals een gloeiende plaat.

De lichtsterkte leek constant te blijven bij het aanvliegen om dan bij het stil hangen even in helderheid toe te nemen. Het voorwerp bleef volgens de getuige circa 5 minuten ter plaatse hangen zonder dat enige beweging of geluid kon worden waargenomen. Dhr. J. geeft toe dat deze tijdspanne sterk zou kunnen afwijken van de reële duur en misschien zo lang leek omdat hij op dat moment zo verwonderd was over wat hij zag.

Fase 3: Vervolgens vertrok het voorwerp geleidelijk, maar aan een ongewoon hoge acceleratiesnelheid, richting gehucht Buitenland. Bij dit manoeuvre maakte het een hoek van ongeveer 110 à 120° ten opzichte van de aanvliegrichting. Het voorwerp bleef echter in dezelfde positie georiënteerd als bij het aanvliegen zodat nu geen enkele hoek naar de vliegrichting was gericht.

De verlichting van het voorwerp werd tijdens het accelereren minder fel maar tijdens het plaatsbezoek van 22 maart 1996 vroeg de getuige zich af of de intensiteit toch niet de hele waarneming constant bleef. Dhr. J. had de indruk dat het object bij het wegvliegen een lichtjes stijgende beweging maakte, maar ook daar is hij niet zeker van. Het onbekende voorwerp verdween tenslotte achter de spoorwegberm, maximum 1 seconde nadat het zich in beweging had gezet.

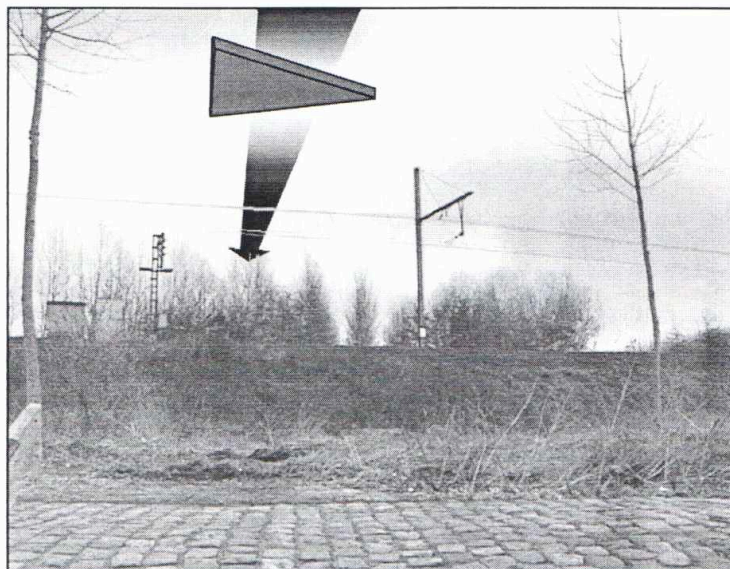

Fig. 10: Fase 3 - Het voorwerp verdwijnt met hoge snelheid achter de spoorwegberm.

Na de waarneming is de getuige via de Temsesteenweg onmiddellijk naar huis gereden om de waarneming aan zijn vrouw te vertellen. Het moment van thuiskomst was ongeveer een kwartiertje later dan normaal.

Op geen enkel moment tijdens de waarneming werd er een geluid gehoord dat afkomstig was van het voorwerp. Ook werden geen omgevingsgeluiden (auto's, trein, dieren of mensen) opgemerkt. De getuige kan zich echter niet meer herinneren of dit ook na het wegvliegen van het voorwerp nog zo was. Op weekdagen hoort men rond 21u minstens 2 voertuigen per minuut passeren op de achterliggende Rijksweg N16. De absolute stilte werd door de getuige als zeer vreemd beschouwd maar hij sluit niet uit dat dit te wijten was aan zijn geconcentreerde aandacht voor het vreemde verschijnsel.

Er werd op het moment dat het voorwerp het dichtstbij was geen windverplaatsing of warmtestraling gevoeld. De getuige heeft tijdens, voor of na de waarneming geen enkel vliegtuig zien of horen overvliegen. Er werd ook geen abnormaal functioneren van de motor, autolichten of straatverlichting opgemerkt. De autoradio stond niet aan.

Op geen enkel moment tijdens de waargenomen vlucht maakte het voorwerp een draaibeweging, ook niet toen het bijna haaks op de richting van aankomst wegvloog. Het voorwerp vertoonde nooit een kantel- of schommelbeweging en bleef dus horizontaal gedurende de volledige waarneming. Of het object ook de bomen of de omgeving verlichtte kan de getuige zich niet herinneren. Hij denkt wel dat het gevaarte tijdens de stationaire fase gedeeltelijk werd bedekt door de takken van de voor hem staande bomen. Tijdens het bezoek aan de plaats van waarneming stelden we vast dat het merendeel van de bomen was afgezaagd of ontworteld en vervangen door jonge, kleine boompjes die het zicht naar de plaats waar het voorwerp hing niet belemmeren. Volgens de Dienst Leefmilieu van Bornem worden deze bomen telkens na een aantal jaren verwijderd en vervangen. De verwijdering is dus niet omwille van ziekte of beschadiging gebeurd.

Als onderaanzicht tekende de getuige een gelijkzijdige driehoek met scherpe punten. Gevraagd of de punten ook effectief scherp waren antwoordde de getuige dat ze eerder een beetje afgerond leken. Na het tekenen van het onderaanzicht vroeg ik Dhr. J. een poging te doen om het voorwerp in profiel te tekenen. In die schets vertonen de zijkanten van het voorwerp een ronding. Doordat de getuige voordien gezegd had dat hij door het felle licht naar alle waarschijnlijkheid geen zijkant had kunnen zien, rees bij mij de vraag waarom hij deze dan toch afgerond tekende. Hij antwoordde hierop dat de zijkanten van de driehoek onderaan de indruk hadden naar boven afgerond te zijn.

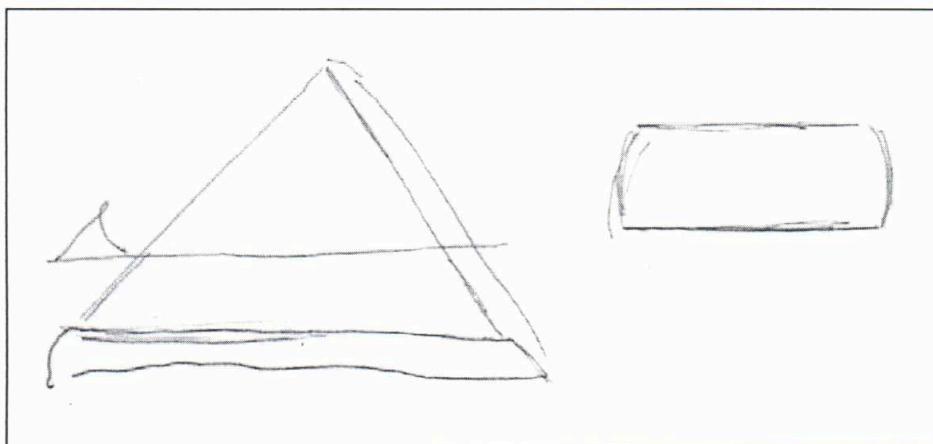

Fig. 11: Het voorwerp zoals het door de getuige getekend werd op 8 november 1995

Pas toen de getuige - nadat hij het verschijnsel had beschreven en getekend - geconfronteerd werd met de foto op de omslag van *Vague d'OVNI sur la Belgique*⁶ (verder *VOB*), herinnerde hij zich terug met zekerheid dat er op elke hoek van het voorwerp een witte lichtbron zat. Deze lichtbronnen waren echter zo sterk dat hun contouren maar met moeite te onderscheiden waren.

Dhr. J. vertelde dat hij bij het zien van dit tuig als het ware aan de grond genageld was door de manier waarop het vloog en stil hing. Ook de afmetingen en vooral het ontbreken van enig geluid lieten een diepe indruk na. Hij prijst zich gelukkig dat hij dit heeft mogen meemaken en hoopt ooit nog eens zoiets te kunnen zien. Bij de confrontatie met de foto's en tekeningen van driehoekvormige voorwerpen in *VOB* bleek de getuige verbaasd en tegelijk verheugd dat ook andere mensen een gelijkaardig voorwerp hadden gemeld.

6. TIJDSTIP

De waarneming gebeurde volgens de getuige omstreeks 21u20 (= 20u20 UT), op een dinsdag of donderdag, vermoedelijk eind januari begin februari 1991.

De exacte datum kent Dhr. J. niet meer. Een collega van hem, die zich voor zijn verhaal interesseerde, had de datum in zijn agenda genoteerd maar bij navraag bleek dat deze zijn agenda van dat jaar niet meer in zijn bezit had. Om alsnog een zo juist mogelijke benadering te verkrijgen heeft de getuige ook bij andere collega's navraag gedaan naar de mogelijke datum. Hieruit bleek dat de waarneming maximum 2 tot 3 weken vóór het feestje van de avondschool moet plaatsgegrepen hebben. Dit feestje viel ergens in de maand februari zodat de dag van waarneming zich waarschijnlijk tussen eind januari en begin februari situeert. Vaststaat dat de waarneming gebeurde op een dinsdag of donderdag aangezien alleen op die dagen avondschool werd gegeven. De getuige meende zich ook te herinneren dat de omgeving op de betreffende avond door de volle maan werd verlicht. In de periode begin januari eind februari 1991 viel volle maan op woensdag 30 januari. De maan stond die dag om 21u20 in het oosten ($A = 104,2^\circ$, gerekend van noord over oost) en op een hoogte van $28,6^\circ$, ruwweg in de richting dus waarin het voorwerp verdween⁷. Aangezien de waarneming zich op een dinsdag of donderdag voordeed, is er dus een redelijke kans dat dit dinsdag 29 of donderdag 31 januari 1991 is geweest. Met zekerheid kunnen we dit echter niet zeggen.

De getuige kwam die avond van de avondschool zodat hij wel met zekerheid weet dat het 21u20 was. Hij herinnert zich zelfs dat hij op zijn horloge had gekeken. De trein Leuven - Sint-Niklaas passeert Bornem bij een stipt nageleefde uurregeling om 21u09, en dit op 30 m van de waarnemingsplaats. De trein Sint-Niklaas - Leuven passeert de site normaal om 21u33. Dhr. J. heeft geen trein horen of zien voorbijkomen. Dit beantwoordt aan de verwachtingen als de waarneming inderdaad omstreeks 21u20 plaatsgreep.

De getuige herinnert zich ook dat er tijdens de periode waarin de waarneming gebeurde in de media veel aandacht was voor UFO-waarnemingen in België. Om een exacte datum te bekomen werd uiteindelijk nog een laatste poging gedaan door een leerling te contacteren die in 1991 avondschool volgde bij Dhr. J. Volgens de getuige hadden we bij deze leerling, Dhr. E.V.⁸, een goede kans om de datum exacter te bepalen. E.V. toonde zich destijds immers erg geïnteresseerd in de waarneming en in het UFO-fenomeen in het algemeen. Na ettelijke telefoontjes en nadat ik hem per brief had proberen te contacteren, kreeg ik Dhr. V. op 5 januari 1997 aan de lijn. Spijtig genoeg kon deze zich van het hele voorval niets meer herinneren.

7. METEOROLOGISCHE EN ASTRONOMISCHE OMSTANDIGHEDEN

De getuige meent zich te herinneren dat de hemel zo goed als onbewolkt was en dat de omgeving verlicht werd door een volle maan (zie ook punt 6). Wat de buitentemperatuur was kan hij zich niet meer herinneren. Hij meent wel dat het een typische herfst- of einde winterdag was en dat er geen bladeren aan de bomen hingen. Hij denkt niet dat het die avond regende.

Wegens het ontbreken van een precieze datum is niet getracht om de meteorologische en astronomische situatie voor het tijdstip en de plaats van de waarneming te verifiëren.

8. HET ONDERZOEK

Ter plaatse werden enkele tijds- en afstandsmetingen verricht om minstens een ruwe benadering te verkrijgen van de tijdsperiode van de verschillende fases en de snelheid waarmee het voorwerp zich

verplaatste. Er moet wel op gewezen worden dat de bekomen resultaten sterk kunnen afwijken van de werkelijke waarden.

8.1. Tijdsmeting en snelheidsberekening voor Fase 1

Het voorwerp werd voor het eerst gezien ter hoogte van het verkeersbord. Op dat moment reed de getuige aan een matige snelheid zodat het volgens de tijdsmeting maximum 5 seconden duurde om tot de plaats te rijden waar de waarneming buiten de auto werd verdergezet. Men mag dan nog eens 3 seconden rekenen voor het uitstappen. Aangezien de getuige na het uitstappen vaststelde dat het voorwerp reeds tot stilstand was gekomen, kon hij niet gezien hebben op welke wijze en op welk moment dit gebeurd was. Daarom nemen we aan dat de vlucht voor het overvliegen van de Oude Schelde tot de plaats van stilstand maximum $(5 + 3 =) 8$ seconden duurde. Om de breedte van de Oude Schelde op die plaats te weten werd er navraag gedaan bij twee vissers die hun chalet aan de waterkant hebben. Volgens hen bedraagt die ongeveer 80 tot 100 m, wat overeenkomt met de 80 m gemeten op de kaart (Fig. 2). Aangezien de getuige van mening is dat het voorwerp bij de aanvang van de waarneming al iets boven de westelijke oever hing, en het voorwerp na het uitstappen stil hing ter hoogte van de oever aan de kant van de getuige, kan de minimum snelheid voor het overvliegen van de 80 m brede Oude Schelde geschat worden op ongeveer 10 m/s of 36 km/h.

Fig. 12: Een zicht op de Oude Schelde.

8.2. Tijdsmeting en snelheidsberekening voor Fase 3

Om een idee te krijgen van de tijdsduur vanaf het accelereren van het voorwerp tot het verdwijnen achter de spoorwegberm, werd de getuige gevraagd om eerst te wijzen naar de plek boven de Oude Schelde waar het voorwerp tot stilstand was gekomen, om vervolgens met uitgestrekte arm het afgelegde traject aan te geven. Voordien dacht de getuige dat dit maximum enkele seconden kon geduurd hebben, maar bij het toepassen van deze methode kwamen we tot hooguit 1 seconde.

Met behulp van ter plaatse gemeten waarden en de hoogte waarop het voorwerp volgens de getuige vloog, werd vervolgens de snelheid berekend.

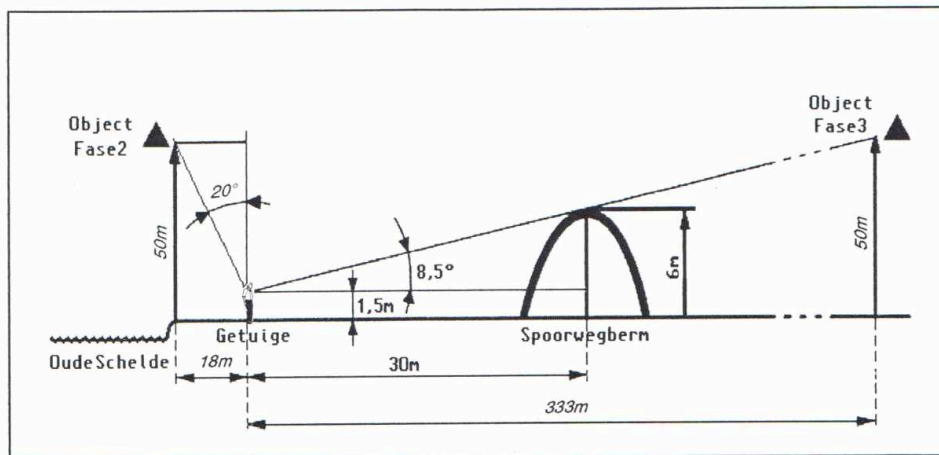

Fig. 13: Schets van de situatie voor de derde fase van de waarneming (niet op schaal). De cursief gedrukte waarden zijn gebaseerd op door de getuige geschatte afstanden en hoogten. De waarden in gewone druk worden als zeker en vaststaand beschouwd.

Gemeten waarden:

- hoogte spoorwegberm = 6 m
- afstand tot spoorwegberm = 30 m
- ooghoogte = 1,5 m

$$\text{tg } \alpha = \frac{\text{hoogte spoorwegberm} - \text{ooghoogte}}{\text{afstand tot spoorwegberm}} = \frac{6 - 1,5}{30} = 0,15$$

De overeenkomstige hoek ($\alpha = 8,5^\circ$) geeft aan op welke hoogte het voorwerp net vóór het verdwijnen achter de spoorwegberm gezien werd. Als we deze hoek nu in verband brengen met de vlieghoogte waarop het voorwerp volgens de getuige vloog, komen we tot de volgende resultaten:

- geschatte vlieghoogte = 50 m
- $\text{tg } \alpha = 0,15$

De weg die het voorwerp aflegde vanaf de getuige tot de plaats van verdwijnen achter de spoorwegberm is dan:

$$\frac{\text{geschatte vlieghoogte}}{\text{tg } \alpha} = \frac{50}{0,15} = 333 \text{ m}$$

Aangezien het voorwerp niet pal boven het hoofd van de getuige hing, maar op circa 70° "boven de Oude Scheldekant" (d.w.z. aan de oostelijke oever van de Oude Schelde), moet deze afstand nog bij de afgelegde weg van het voorwerp worden opgeteld:

- hoek = 20°
- hoogte voorwerp = 50 m

De afstand over de grond van getuige tot voorwerp bedraagt hier:

$$\text{tg } 20 \times 50 = 18\text{ m}$$

Hieruit blijkt dat de afstand die bekomen werd door gebruik te maken van gegevens verstrekt door de getuige, goed overeenstemt met de reële afstand. Op de kaart gemeten bedraagt de afstand van de Oude Scheldekant tot de plaats waar de getuige stond inderdaad circa 20 m .

De duur van het traject tussen het punt boven de oostelijke oever tot het verdwijnen achter de spoorwegberm werd na reconstructie ter plaatse vastgesteld op 1 seconde, zodat de snelheid van het voorwerp (v) gelijk is aan:

$$(333\text{ m} + 18\text{ m})/\text{s} = 351\text{ m/s of } 1.265\text{ km/u}$$

Aangezien deze snelheid erg hoog lijkt, maar daarom niet onmogelijk is, werd voor fase 3 ook een minimum snelheid berekend. Indien we zouden stellen dat het voorwerp op een minimumhoogte van 30 m vloog en de tijdspanne tussen het stilstaan en het verdwijnen 3 seconden bedroeg, dan komen we tot de volgende resultaten:

- geschatte vlieghoogte = 30 m
- $\text{tg } \alpha = 0,15$

De weg die het voorwerp aflegde vanaf de getuige tot de plaats van verdwijning achter de spoorwegberm is dan:

$$\frac{\text{geschatte vlieghoogte}}{\text{tg } \alpha} = \frac{30}{0,15} = 200\text{ m}$$

- hoek = 20°
- hoogte voorwerp = 30 m

De afstand over de grond van getuige tot voorwerp is dan:

$$\text{tg } 20 \times 30 = 11\text{ m}$$

Voor het bekomen van de minimum snelheid (v') nemen we aan dat de totale afstand werd afgelegd in 3 seconden zodat de snelheid van het voorwerp dan gelijk wordt aan:

$$(200\text{ m} + 11\text{ m})/3\text{s} = 70\text{ m/s of } 253\text{ km/h}$$

Fig. 14 geeft een overzicht van de relatie tussen hoogte, tijdsduur en snelheid voor fase 3. De snelheden v en v' , zoals hierboven berekend, zijn eveneens aangegeven.

Het dient opnieuw benadrukt dat alle bekomen resultaten gebaseerd zijn op datgene wat de getuige zich momenteel nog herinnert. De reële waarden kunnen bijgevolg sterk afwijken van de bekomen resultaten. Wat wel lijkt vast te staan is dat de snelheid bij het aanvliegen in de orde van enkele tientallen km/h moet geweest zijn, en bij het wegvliegen, in een zeer korte tijdspanne, opliep tot enkele honderden km/h.

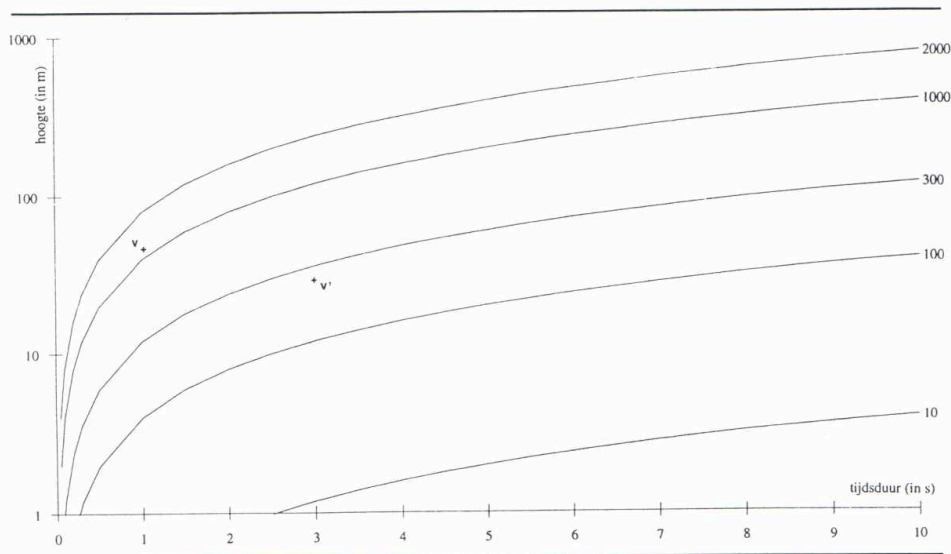

Fig. 14: Overzichtsgrafiek voor fase 3, met de hoogte (in m) uitgedrukt als functie van de tijdsduur (in s) voor verschillende snelheden (in km/u). v_+ geeft de snelheid aan uitgaande van een hoogte van 50 m en een duur van 1 s, zijnde 1.265 km/u, terwijl v' de berekende minimum snelheid voorstelt voor een hoogte van 30 m en een duur van 3 s, zijnde 253 km/u.

9. AANVULLENDE GETUIGENISSEN

Nazicht van de dossiers van de voormalige Studiegroep voor Vreemde Luchtverschijnselen en van beide boekdelen van *Vague d'OVNI sur la Belgique* brachten aan het licht dat er voor de maanden januari en februari 1991 meerdere ongewone waarnemingen werden opgetekend. Een lijst van waarnemingen werd opgesteld en vervolgens aangevuld met gegevens uit de *Catalogue Général Belge*⁹. Het aldus verkregen overzicht vindt u hieronder. Voor elk voorval wordt in de laatste kolom de voornaamste bron vermeld.

Datum	Uur	Plaats (PROVINCIE)	Bron
03.01.91	20u53	Sint-Katelijne-Waver (ANT)	VOB-2, p. 163, 179-180
06.01.91	18u	Snelweg Brussel-Namen	LORTHIOIR/EURUFON
06.01.91	18u15	Spontin (NAM)	Banque OVNI
21.01.91	19u50	E411 tussen Hoeilaert en Overijse (BRA)	VOB, p. 257-258
21.01.91	19u55	E411 (BRA)	VOB, p. 258-259
21.01.91	19u55	Overijse (BRA)	VOB, p. 259
21.01.91	20u	Thorembais St. Trond - Incourt (BRA)	LORTHIOIR
21.01.91	23u30	Moxhe (LUI)	VOB, p. 259
26.01.91	20u10	Noville (LUI)	Banque OVNI
02.02.91	22u	Noville (LUI)	Banque OVNI
09.02.91	22u	Montignies-le-Tilleul (HEN)	VOB-2, p. 216
27.02.91	avond	Bastogne, Mardasson (LUX)	Banque OVNI

Waarneming te Sint-Katelijne-Waver op 03/01/1991

Hoewel er in totaal 12 meldingen verzameld werden voor de betrokken periode, kan geen van deze gevallen met zekerheid in verband worden gebracht met de waarneming van Dhr. J. Een mogelijke uitzondering is de waarneming uit Sint-Katelijne-Waver, die zowel qua inhoud (enorme driehoek), plaats (22 km ten oosten van Bornem), dag van de week (donderdag) als tijdstip (20u53) overeenkomsten vertoont. Enige getuige van dit voorval is G.M., 36 jaar ten tijde van de waarneming en treinconductor bij de Nationale Maatschappij voor de Belgische Spoorwegen. SOBEPs¹⁰-enquôteur Eric JOYE bezocht de getuige op 2 mei 1992 in zijn woning te Namen en tekende er volgend relaas op:

"20u53

Ik bevond me aan het stuur van mijn locomotief op weg naar Antwerpen om er een trein te gaan halen.

Net voor ik te Sint-Katelijne-Waver aankwam en over een brug reed die over de hoofdlijn Brussel-Antwerpen loopt, zag ik vlak voor mij op 200-300m een vliegend voorwerp. Het kwam van mijn linkerkant en begaf zich naar rechts, me de weg afsnijdend. Het vloog op zeer lage hoogte, misschien 100-150m. De afmetingen waren enorm.

De structuur was driehoekig - gelijkbenige driehoek - en donker, maar afgetekend tegen de lucht die dus minder donker was.

Het voorwerp leek zich op één kant voort te bewegen, zijdelings.

Ik heb drie witte schijnwerpers gezien, drie lampen - één op elk uiteinde van de driehoek, die de grond beschenen als de koplampen van een auto. Ik heb niet gezien of de stralen de grond raakten, omdat ik op dat ogenblik een helling opreed en het toestel de plek verlichtte aan de achterkant van die helling.

In het midden van de driehoek zat er een rood knipperlicht, minder fel dan het zwaailicht van de rijkswachters.

De drie spots waren precies even groot, maar het knipperlicht minstens de helft kleiner.

De grootte van het toestel was meen ik vergelijkbaar met die van een Boeing 747 (een vijftigtal meter ?)

Bij het zien van een dergelijk toestel stond ik perplex en heb ik de reflex gehad om het raampje naar beneden te draaien om beter te kunnen zien.

Ik moet erbij vertellen dat ik niet vlug reed, maximum 70km/u.

Ik heb de ventilator van de locomotief afgezet om geen geluid te maken en ik heb geluisterd.

Je kon niets horen, er kwam geen enkel geluid van het tuig.

Enkel het geluid van mijn locomotief was hoorbaar, terwijl, gezien de afmetingen van het tuig, dit het geluid van mijn locomotief had moeten overstemmen, zoals een 747 dat zou gedaan hebben.

Ik weet dat want ik kom dikwijls langs Schaarbeek, vlakbij de opstijgpiste van Zaventem: dat maakt een heel ander geluid.

Bovendien heb ik ook de gewoonte vliegtuigen bij nacht te zien en daarbij zijn er geen schijnwerpers die voor zich uit in de lucht schijnen bij het opstijgen; dat maakt ook een hels kabaal en dat was hier niet het geval.

Ik heb het voorwerp gedurende iets minder dan een minuut gevolgd vooraleer het zich verwijderde en ik het in mijn rug had- en ik dus niets meer heb kunnen zien.

Wat de snelheid van het tuig tijdens de waarneming betreft, die schat ik op $\pm 50\text{m/sec.}$, wat dus uitkomt op 180km/u, dat is niet snel vergeleken met een vliegtuig.

Bij wijze van conclusie :

Voor mij was het een solide object, duidelijk afgetekend tegen de lucht, met scherp omliggende contouren en in overeenstemming met wat de pers in die periode beschreef".

(Vertaling uit het Frans: WVT)

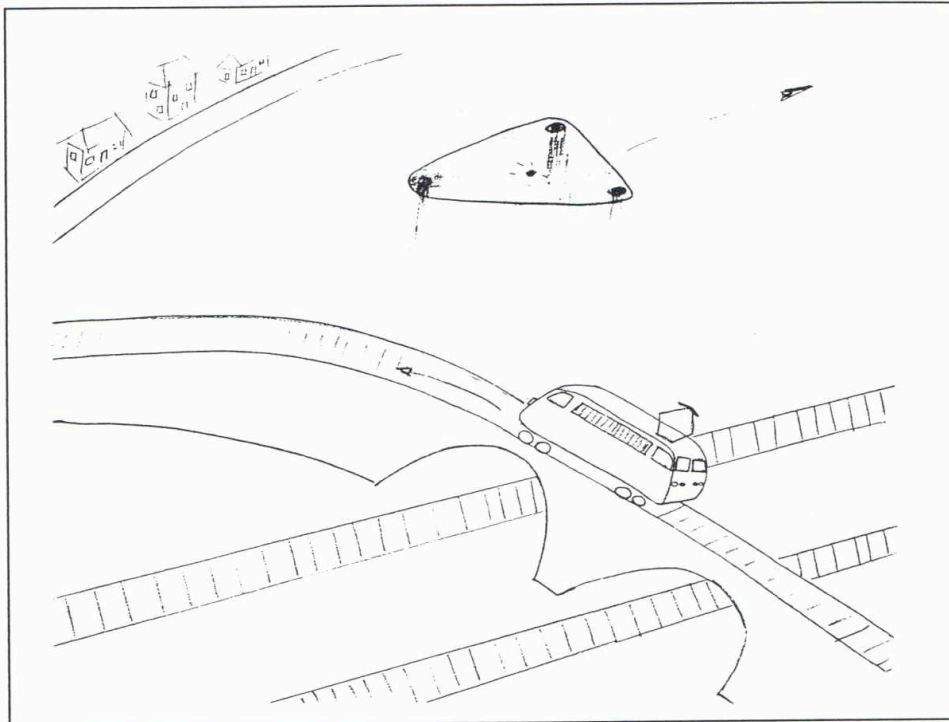

Fig. 15: Getuigenschets van de waarneming te Sint-Katelijne-Waver op 03.01.1991

Op het rode knipperlicht na stemt de beschrijving van G.M. goed overeen met de beschrijving die Dhr. J. geeft. Het feit dat deze waarneming op een donderdag én kort na volle maan gebeurde (volle maan viel op 31 december 1990) kan betekenen dat beide onafhankelijke getuigen hetzelfde voorwerp hebben gezien. Op 3 januari 1991 stond de maan om 21u20 laag aan de horizon ($h = 6,3^\circ$, $A = 79,9^\circ$) zodat deze zich voor de getuige uit Bornem op het ogenblik van de waarneming achter de spoorwegberm moet bevonden hebben, in de richting waarin ook het voorwerp verdween. Dhr. J. herinnert zich nochtans dat "de omgeving verlicht werd door een volle maan". 3 januari 1991 is dus weinig waarschijnlijk maar niet onmogelijk. Het is immers denkbaar dat de getuige de maan-schijf net voor of na de waarneming opmerkte vanop een plaats waar het zicht niet door de spoorwegberm werd belemmerd. Voor de getuige in Sint-Katelijne-Waver bevond de maan zich op het ogenblik van de waarneming (20u53) in oostnoordoostelijke richting, uiterst links dus en zeer laag aan de horizon ($h = 2,3^\circ$). Het SOBEPS-rapport vermeldt een heldere avond, met zwakke wind, temperaturen tussen de 5 en 10° en geen maan. Dat laatste is onjuist. Waarschijnlijk heeft Dhr. M., vanwege de omstandigheden waarin de waarneming gebeurde (in de stuurcabine van een locomotief die in noordelijke richting spoorde), de maan niet opgemerkt. Alleszins bieden de herinneringen die beide getuigen hebben aan de positie van de maan, geen grond om aan te nemen dat beide incidenten op dezelfde dag plaatsgrepen.

De getuige uit Sint-Katelijne-Waver vermeldt verder dat het object zich van west naar oost voortbewoog. Aannemende dat de beide waarnemingen op dezelfde dag plaatsgrepen en betrekking hebben op hetzelfde object, betekent dit dat het object, nadat het door getuige G.M. uit het oog werd verloren, rechtsomkeer maakte om een half uur later vanuit zuidelijke richting Bornem te overvliegen. Een en ander is natuurlijk louter speculatief en het verband tussen de beide waarnemingen blijft dan ook onbewezen.

Waarneming te Bornem begin jaren '90

Aangezien het volgens Dhr. J. een opvallend verschijnsel betrof dat een uitzonderlijk vliegmanoeuvre uitvoerde en vanop korte afstand werd waargenomen, werd besloten om ook in de omgeving van de waarnemingsite op zoek te gaan naar aanvullende getuigenissen. Hiertoe werd een schriftelijke oproep tot getuigen gepost in de straten rondom het traject dat het voorwerp zou hebben gevolgd (zie Appendix A en Fig. 18). In totaal werden aldus een honderdtal huizen bereikt. Er werd over gewaakt dat de brief geen details bevatte die eventuele nieuwe getuigen zouden kunnen beïnvloeden. De actie leverde slechts één antwoord op, evenwel zonder vermelding van naam of adres (Appendix B). De gegevens die de anonieme briefschrijver/schrijfster verstrekt zijn bovendien te summier. Opmerkelijk is wel dat ook deze getuige spreekt van "grote lichten" die onbeweeglijk in de lucht hingen. Plaats en waarnemingsrichting voor deze melding zijn aangeduid op de kaart in Fig. 17.

Waarneming te Bornem najaar '91

Een tweede rondbedeling in een bredere kring rond de waarnemingsplaats volgde op 3 juli 1996 en resulteerde in een tweede reactie (Appendix C). De briefschrijfster, Mevr. X, wenst volledige anonimiteit. Samen met een vriendin zag zij in het najaar van '91 een voorwerp in de vorm van een halve maan stil hangen boven het gehucht Rijkenhoek. De beschrijving blijft ook hier zeer beknopt en opnieuw ontbreekt een precieze datum. Wel had de getuige ditmaal haar identiteit vermeld zodat beslist werd haar te contacteren voor bijkomende details. Een interview vond plaats op vrijdag 2 mei 1997, omstreeks 15u, ten huize van X. Haar vriendin en medegetuige was daarbij niet aanwezig. De brief die zij naar Caestria stuurde was door hen beiden opgesteld. Allebei dringen aan op volledige anonimiteit.

Uit de brief kon al opgemaakt worden dat de getuigen tweemaal iets vreemds hadden meegemaakt "met een verschil van enkele dagen of weken". X bevestigde dit tijdens het gesprek dat ik met haar had. De eerste waarneming gebeurde volgens haar "waarschijnlijk in het najaar van 1991, tussen 19 en 20u". Op dat moment was zij samen met haar vriendin aan het joggen in de straat Rijkenhoek te Bornem. Het fenomeen werd opgemerkt laag boven de huizenrij voor hen, in zuidwestelijke richting. X beschreef het fenomeen als een horizontaal stil hangende driehoek met afgeronde zijden. Op elke hoek bevond zich een groot geel licht. Deze gaven een continu licht af. Het voorwerp gaf de indruk groter te zijn dan een passagiersvliegtuig, maar dit kon volgens de getuigen ook te wijten zijn aan een verkeerde interpretatie van de afstand tot het fenomeen. Die afstand was groot maar de vorm en de drie lichten konden nog duidelijk worden waargenomen. Met onregelmatige tussenpozen waren er witte lichtflitsen zichtbaar. Aangezien het verschijnsel na enkele minuten nog geen enkele beweging had gemaakt, liepen de twee getuigen maar door. Tijdens de hele waarneming werd geen geluid gehoord. Er werden ook geen andere personen of voorbijrijdende auto's opgemerkt. De getuige kon zich niet herinneren of de maan die avond te zien was. Ze denkt dat de hemel overtrokken was waardoor er geen sterren zichtbaar waren.

De tweede waarneming gebeurde enkele dagen of weken later, ook tijdens het joggen. Ditmaal bevonden beide getuigen zich in de straat Vitsdam aan de Schelde. Het enige verschil met de eerste waarneming was dat het voorwerp een stuk hoger hing (de waarnemingshoek werd niet ter plaatse opgemeten). De omschrijving van het fenomeen en het verloop van de waarneming waren hetzelfde.

Volgens X was er in vergelijking met wat zij zich herinnerde maar één verschilpunt met het verhaal van haar vriendin. Deze laatste beschreef het verschijnsel ook als een driehoek maar dan met rechte zijden. X is echter bijziend en droeg geen bril tijdens de waarneming. Dit kan verklaren waarom zij de zijden van het voorwerp als afgerond zag en haar vriendin niet. Haar vriendin ervaart geen problemen met ver zien.

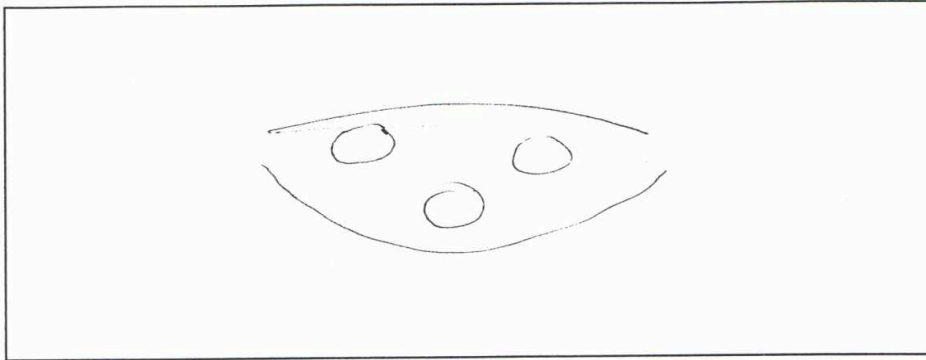

Fig. 16: Het verschijnsel zoals geschetst door Mevr. X

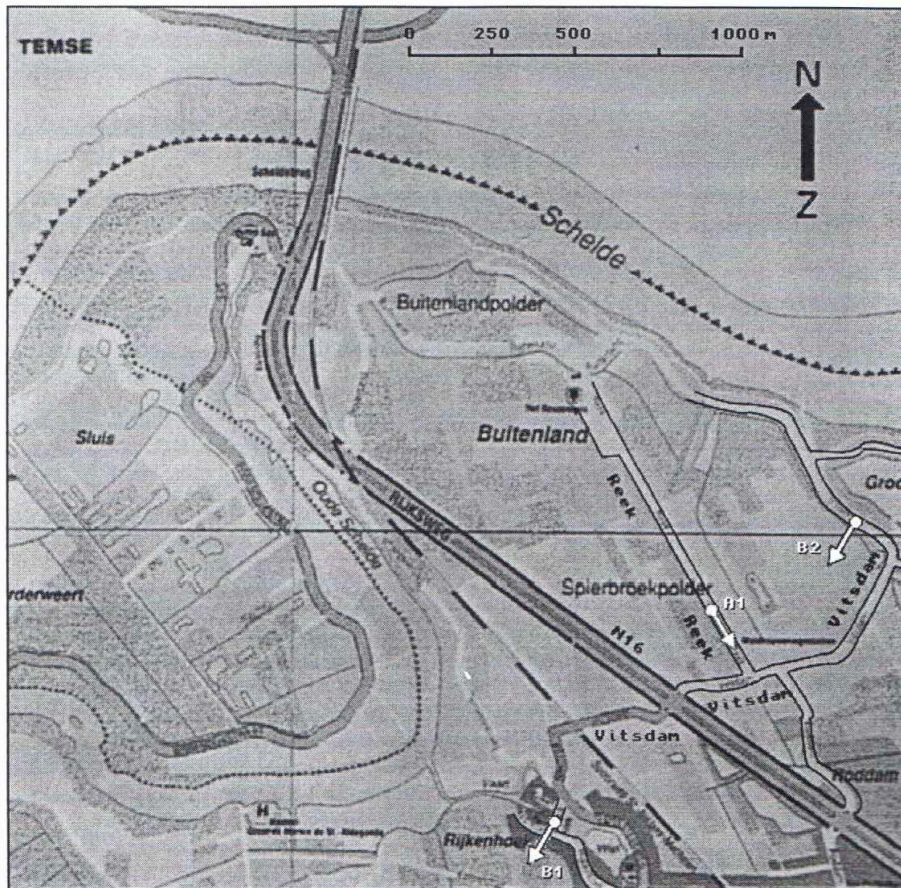

Fig. 17: Kaart van de omgeving met aanduiding van de plaatsen waar Mevrouw X en haar vriendin zich bevonden bij hun eerste waarneming (B1) en bij hun tweede waarneming (B2). De pijlen geeft de waarnemingsrichting aan. Pijl A1 geeft de richting aan waarin de auteur van de anonieme brief van 27 juli 1996 het verschijnsel situeerde.

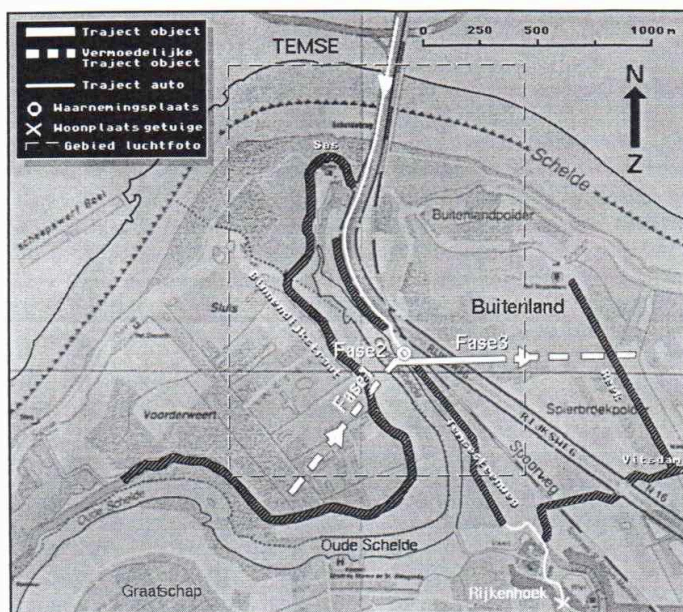

Fig. 18: De straten rondom de waarnemingsplaats waar de oproep tot getuigen werd gepost.

10. CONCLUSIE

Het getuigenrelaas van Dhr. J. past in een lange reeks van ongewone waarnemingen die eind 1989 en de daarop volgende jaren in België werden gerapporteerd. In een aanzienlijk aantal van de getuigenissen wordt een vrijwel identiek driehoekvormig voorwerp beschreven dat zich bijna geruisloos op enkele tientallen meters hoogte voortbewoog (cfr. *VOB* en *VOB-2*). Ook werd af en toe een gelijkaardig vliegmanoeuvre gemeld (cfr. Brussel - 01.12.1989 in *VOB-2* op p. 132 en Ampsin - 26.03.1991 in *VOB-2* op p. 142).

Als we afgaan op de beschrijvingen die de getuige geeft van het aspect van het voorwerp en van de vluchtkenmerken, dan komt er op het eerste gezicht geen enkel bekend type vliegtuig, ballon, astronomisch verschijnsel of weerfenomeen in aanmerking om de waarneming te verklaren.

Niettegenstaande de opsteller van dit verslag niet twijfelt aan de eerlijkheid van de getuige, ontbreken gedetailleerde, onafhankelijke ooggetuigenverklaringen die de ongewone ervaring van Dhr. J. kunnen bevestigen of aanvullen. Ook al gaat het hier om een waarneming vanop relatief korte afstand waarbij uitzonderlijke vliegmanoeuvres werden beschreven, toch lijkt verder onderzoek niet opportuun. Het ontbreken van de datum maakt aanvullende opzoekingen en verificaties immers onmogelijk. Het voorval te Bornem dient om die redenen dan ook geklasseerd als "onvoldoende".

Jan VAN EETVELT
(28 februari 1997)

(aanvullingen: Wim VAN UTRECHT, juli-september 1997)

Met dank aan **Jacques BONABOT** (Groupement pour l'Etude des Sciences d'Avant-Garde) voor zijn hulp bij het opstellen van de lijst van meldingen op p. 12; aan de **Dienst Leefmilieu Bornem** voor het verschaffen van gegevens over de waarnemingsplaats; aan **Marc VALCKENAERS** (Société Belge d'Etudes des Phénomènes Spatiaux) voor het doorspelen van het enquête-rapport over de melding uit Sint-Katelijne-Waver en aan **Dr. Ronny BLOMME** (Koninklijke Sterrenwacht) voor de hoogte-duur-snelheid chart op p. 15.

Noten en referenties

- ¹ Identiteit en adres van Dhr. L.J. zijn bij Caelestia bekend.
- ² Koninklijk Technisch Atheneum: Noordlaan 32, 9100 Sint-Niklaas.
- ³ *Vague d'OVNI sur la Belgique*, verschillende auteurs (SOBEPS, Brussel - 1991)
- ⁴ HYNEK, J. Allen & VALLEE, Jacques, *De grens van de werkelijkheid* (Manteau, Brussel & Den Haag - 1977).
- ⁵ Uitdrukkingen als "voorwerp" en "toestel" worden enkel gebruikt als verwijzing naar de door de getuige gebruikte beschrijvingen en impliceren geenszins a priori het materiële karakter van het gerapporteerde verschijnsel.
- ⁶ *Vague d'OVNI sur la Belgique*, verschillende auteurs (SOBEPS, Brussel - 1991) - De foto op de voorpagina werd begin april 1991 genomen in de Luikse gemeente Petit-Rechain en toont een zwart driehoekig silhouet tegen een grijsblauwe achtergrond met in elke hoek een witgeel licht en een vierde licht met helrode aureool in het midden.
- ⁷ De astronomische coördinaten voor de maan zijn bekomen met behulp van het *Skyglobe* computerprogramma.
- ⁸ Identiteit en adres van Dhr. E.V. zijn bekend bij Caelestia.
- ⁹ Deze "Catalogue Général Belge" is een onderdeel van DATAPAN, een geïnformatiseerd classificatie- en codificatiesysteem voor UFO-meldingen. De catalogus wordt beheerd door Jacques BONABOT, Groupement pour l'Etude des Sciences d'Avant-Garde (GESAG), Karel de Floustraat 13, 8000 Brugge.
- ¹⁰ Société Belge d'Etude des Phénomènes Spatiaux - SOBEPS, Avenue Paul Janson 74, 1070 Brussel.

Nabeschouwingen

Bij het beoordelen van de waarneming van Dhr. J. dient men er rekening mee te houden dat het relaas van de feiten pas vijf jaar na datum werd opgetekend. Dat in de loop der jaren zaken werden vergeten is onvermijdelijk. Tegelijk bestaat het vermoeden dat gaten in het verhaal werden opgevuld met onzekere details. De getuige is zich daar overigens van bewust en geeft oprecht toe dat zelfs over belangrijke elementen onduidelijkheid bestaat. Zo herinnerde Dhr. J. zich pas na de confrontatie met illustraties uit het SOBEPS-boek, dat er op elke hoek van het voorwerp een witte lichtbron zat. Een omschrijving die moeilijk te verzoenen is met de "licht uitstralende of licht weerkaatsende plaat" waarvan hij eerder melding maakte.

Vaststaat dat de getuige de afstand tot het verschijnsel, of op zijn minst de grootte ervan, foutief heeft ingeschat. Een 50 m groot voorwerp, dat zich op 50 m afstand bevindt, strekt zich uit over een hoek van 45°, wat ongeveer overeenkomt met het deel van het gezichtsveld dat vier middelgrote huizen aan de overkant van uw straat zouden innemen (ter vergelijking: de volle maan bedekt slechts 0,5° van de hemel!). De getuige verklaarde dat de computersimulaties in dit rapport een goede indruk geven van de reële afmetingen. Op die montages meet het object ongeveer 10 à 15°.

De ervaring van Dhr. J. dankt haar hoge vreemdheid onder meer aan het stil hangen en de plotse acceleratie van het voorwerp ("van enkele tientallen km/u, in een zeer korte tijdspanne, naar enkele honderden km/u"). Men kan zich echter afvragen of het voorwerp al geen hogere snelheid voerde toen het zich nog aan de westelijke oever van de Oude Schelde bevond. De Caelestia-dossiers bevatten tientallen UFO-meldingen die veroorzaakt werden door de landingslichten van vliegtuigen die zich in de richting van de getuigen bewogen. Bij helder weer zijn vliegtuiglichten tot 100 km ver te zien. In die omstandigheden ontstaat vaak de indruk dat het toestel minutenlang onbeweeglijk in de lucht hangt. Pas wanneer het vliegtuig dan ter hoogte van de waarnemer passeert lijkt het met hoge snelheid weg te vliegen. Het beweerde stil hangen zou dus op een perspectivistisch effect kunnen berusten. Daarmee is niet gezegd dat het door L.J. beschreven verschijnsel ook effectief een vliegtuig was. Dhr. J. zag het voorwerp blijkbaar van zeer nabij en onder verschillende hoeken. Het feit dat in die omstandigheden geen geluid en geen navigatielichten werden opgemerkt maken een verwarring met een vliegtuig of helikopter weinig waarschijnlijk. Ook nefast voor de vliegtuighypothese zijn het aanhouden van dezelfde oriëntatie bij het veranderen van koers en de gevonden duur/hoogte/snelheidsrelatie voor de laatste fase. Vermoedelijk dient de oplossing dus elders gezocht.

Misschien relevant bij het zoeken naar een verklaring, is dat Dhr. J. in het interview van 8 november '95 melding maakt van een veranderende lichtintensiteit. Op het moment dat het voorwerp stil hing zou die groter geweest zijn dan tijdens het aan- en wegvliegen. Dit detail kan wijzen op een stroomopwekker of generator, vergelijkbaar met de dynamo van een fietslamp. Ook ULM-vliegtuigjes en zeppelins worden voor nachtvluchten met een dergelijk verlichtingssysteem uitgerust. De helderheid varieert dan naargelang het toerental van de generator. In dit geval zou dat betekenen dat het onbekende voorwerp meer energie nodig had om stil te hangen dan om zich voort te bewegen. Maar ook over dit detail bestaat geen zekerheid. In de loop van het interview van 22 maart '96 was de getuige er immers niet meer zeker van of de intensiteit nu veranderde of de hele waarneming dezelfde bleef. De vastgestelde hoge snelheid bij de verdwijning pleit dan weer tegen de hypothese van een ballon of ULM. De waarneming blijft dus vooralsnog onopgehelderd, maar de vraag is in hoeverre dat niet het gevolg is van onzekerheden in het getuigenrelaas.

Wim VAN UTRECHT
(Projectcoördinator en Hoofdredacteur)

Appendix A

Antwerpen, 14 juni 1996.

Geachte,

Ongeveer vier jaar geleden zou de heer L.J. boven de Oude Schelde een merkwaardig vliegend toestel hebben opgemerkt. Het verhaal van L.J. kadert in een lange reeks soortgelijke getuigenissen die in de periode '90-'92 werden opgetekend door CAELESTIA, een onderzoekscentrum dat meldingen van ongewone luchtverschijnselen kritisch bestudeert. Rekening houdend met de lage hoogte waarop het onbekende voorwerp Bornem zou zijn overgevlogen, bestaat er een reële kans dat ook andere personen dit verschijnsel destijds hebben waargenomen.

Indien u weet hebt van een dergelijke gebeurtenis, of indien u zelf ooit getuige bent geweest van een gelijkaardig fenomeen, dan hadden wij dit graag van u vernomen. Het onderzoekscentrum zou u dan ook zeer dankbaar zijn indien u een kort verslag van uw ervaring zou willen opsturen naar:

CAELESTIA
p/a Wim van Utrecht
Kronenburgstraat 110
2000 Antwerpen

Eenieder die ons aanvullende informatie kan bezorgen wordt op de hoogte gehouden van de resultaten van het onderzoek.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Wim van Utrecht', written over a horizontal line.

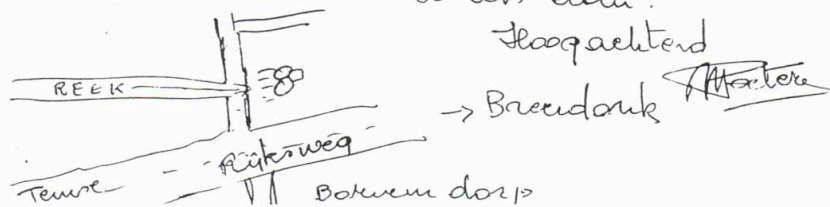
Wim van Utrecht
(Projectleider en Hoofdredacteur Caelestia)

Appendix B

27 juli '96

Geachte Heer,

Per toeval kreeg ik uw brief in handen van 14-6-96. Inderdaad heb ik enkele jaren geleden een "UFO" gezien. Mijn geheugen is zeer slecht. Ik herinner mij dat ik in een rechte straat reed (reek, Boksum) en dat het donker was. Morgen of avond weet ik niet meer. Gedurende de hele tijd dat ik rechtvoor reed, zag ik 2 of 3 grote lichten in de lucht. Ze hingen onbeweeglijk, dacht ik. Nadat ik rechts was afgeslagen en daarna terugkeek, waren ze verdwenen. Eerst dacht ik dat het een vliegtuig of heli copter was, maar de lichten waren groter en hingen stil. Dat is alles wat ik er nog van weet. Winkien hebt u er iets aan.

Appendix C

Borenou, 12 maart 1997

Geachte,

Naar aanleiding van jullie schrijven, een kort verslag van een feit dat we waargenomen hebben waarschijnlijk najaar '91 tussen 19 en 20 v.v.e.

- opgemerkt boven Rijkenhoek Borenou.
- halve maan of 3 hoek
- grote gele lichten
- duidelijk zichtbaar
- groot of laag hangend.
- Is niet weggegaan - hing stil.
- = ≠ malen witte flitsen gezien
- 2 x gezien met enkele dagen of weken verschil.

Daar we geen reacties van anderen hadden gehoord, dachten we dat we één of ander vliegtuig hadden gezien, alhoewel we mekaar opmerkte dat dit dan stil moest hangen. Vreemde ervaring.

Hopelijk heeft dit verslag u geholpen.

CAELESTIA
p/a Wim van Utrecht
Kronenburgstraat 110
B-2000 Antwerpen

..... B E L G I Ë